

KELLY

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 21. julija 2011 *

V zadevi C-104/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo High Court (Irska) z odločbo z dne 29. januarja 2010, ki je prispela na Sodišče 24. februarja 2010,

Patrick Kelly

proti

National University of Ireland (University College, Dublin),

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi J. N. Cunha Rodrigues, predsednik senata, A. Arabadžiev, A. Rosas (poročevalec), U. Lõhmus, sodniki, in P. Lindh, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

* Jezik postopka: angleščina.

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. januarja 2011,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za P. Kellyja on sam,
- za National University of Ireland (University College, Dublin) M. Bolger, SC, po pooblastilu E. O’Sullivan, solicitor,
- za nemško vlado J. Möller, zastopnik,
- za Evropsko komisijo M. van Beek in N. Yerrell, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago prava Unije, natančneje člena 4 Direktive Sveta 76/207/EGS z dne 9. februarja 1976 o izvrševanju načela

enakega obravnavanja moških in žensk v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnega usposabljanja in napredovanja ter delovnih pogojev (UL L 39, str. 40), člena 4(1) Direktive Sveta 97/80/ES z dne 15. decembra 1997 o dokaznem bremenu v primerih diskriminacije zaradi spola (UL 1998, L 14, str. 6) in člena 1, točka 3, Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2002/73/ES z dne 23. septembra 2002 o spremembi Direktive 76/207 (UL L 269, str. 15).

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med P. Kellyjem in National University of Ireland (University College, Dublin) (v nadaljevanju: UCD), ker je zadnja zavrnila razkritje nespremenjenih dokumentov v zvezi s postopkom izbire prijaviteljev za poklicno usposabljanje.

Pravni okvir

Ureditev Unije

Direktiva 76/207

- 3 Direktiva 76/207, ki se uporablja glede na čas dejanskega stanja, na katerega se nanaša pritožba zaradi diskriminacije na podlagi spola, to je marec in april 2002, je v členu 4 določala:

„Uporaba načela enakega obravnavanja v zvezi z dostopom do vseh vrst in vseh ravni poklicnega usmerjanja, poklicnega izobraževanja, višjega poklicnega izobraževanja in prekvalificiranja pomeni, da države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev naslednjega:

- a) vsi zakoni in drugi predpisi, ki so v nasprotju z načelom enakega obravnavanja, se odpravijo;

- b) vse določbe, ki so v nasprotju z načelom enakega obravnavanja in so vključene v kolektivne pogodbe, individualne pogodbe o zaposlitvi, notranja pravila podjetja ali v pravila, ki uravnavajo samostojne poklice, so ali se razglasijo za nične, ali pa se spremenijo;

- c) brez poseganja v svobodo, ki jo nekatere države članice zagotavljajo nekaterim zasebnim izobraževalnim ustanovam, je poklicno usmerjanje, poklicno izobraževanje, višje poklicno izobraževanje in prekvalificiranje dostopno na podlagi enakih meril in na istih ravneh brez kakršne koli diskriminacije na podlagi spola.“

4 Člen 6 te direktive je določal:

„Države članice v nacionalne pravne sisteme uvedejo potrebne ukrepe, da se vsem osebam, ki se čutijo prizadete zaradi neuporabe načela enakega obravnavanja v smislu členov 3, 4 in 5, omogoči vlaganje zahtevkov v sodnih postopkih po tem, ko so izčrpali pravna sredstva pri drugih pristojnih organih.“

Direktiva 2002/73

- 5 Direktiva 76/207 je bila spremenjena z Direktivo 2002/73, katere člen 2(1), prvi pododstavek, določa, da države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 5. oktobra 2005.

- 6 Z Direktivo 2002/73 je bil med drugim črtan člen 4 Direktive 76/207, poleg tega pa je v skladu s členom 1, točka 3, Direktive 2002/73 novo besedilo člena 3 Direktive 76/207 tako:

„1. Uporaba načela enake obravnave pomeni, da v javnem ali zasebnem sektorju, vključno z javnimi organi, ni nikakršne neposredne ali posredne diskriminacije zaradi spola v zvezi s:

[...]

- b) dostopom do vseh vrst in vseh ravni poklicnega svetovanja, poklicnega usposabljanja, poklicnega izpopolnjevanja in prekvalifikacije, vključno s praktičnimi delovnimi izkušnjami;

[...]

2. V ta namen države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da:

- a) se razveljavi vse zakone in druge predpise, ki so v nasprotju z načelom enake obravnave;
- b) se vse določbe, ki so v nasprotju z načelom enake obravnave in so vključene v pogodbe ali kolektivne pogodbe, notranja pravila podjetij ali pravila, ki urejajo neodvisne dejavnosti in poklice ter organizacije delavcev in delodajalcev, razglasijo ali se lahko razglasijo za nične in neveljavne ali se spremenijo.“

Direktiva 97/80

- 7 Direktiva 97/80, za prenos katere je bil določen rok 1. januar 2001, uvaja pravila glede dokaznega bremena v primeru diskriminacije zaradi spola.
- 8 V skladu z uvodno izjavo 13 te direktive je presoja dejstev, na podlagi katerih se lahko sklepa na neposredno ali posredno diskriminacijo, v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso, stvar nacionalnih sodnih ali drugih pristojnih organov.
- 9 V uvodni izjavi 18 te direktive je navedeno, da je Sodišče Evropskih skupnosti vztrajalo, da se morajo pravila o dokaznem bremenu prilagoditi, kadar obstaja očiten

primer diskriminacije, in da se mora za učinkovito uporabo načela enakopravnosti dokazno breme premakniti nazaj na toženo stranko, kadar se predloži dokaz o taki diskriminaciji.

- 10 V skladu s členom 1 te direktive je njen cilj zagotoviti večjo učinkovitost ukrepov, ki jih sprejmejo države članice za izvajanje načela enakega obravnavanja, da bi vsem osebam, ki menijo, da se jim je zgodila krivica, ker niso bile obravnavane skladno z načelom enakega obravnavanja, omogočile, da uveljavijo svoje pravice v sodnem postopku po uveljavljanju pravic pred morebitnim drugim pristojnim organom.
- 11 Člen 3(1)(a) Direktive 97/80 določa, da se ta direktiva med drugim uporablja za položaje, ki jih zajema Direktiva 76/207.
- 12 Člen 4(1) Direktive 97/80 določa:

„Države članice sprejmejo ukrepe, potrebne v skladu z njihovimi nacionalnimi pravosodnimi sistemi za zagotovitev, da kadar osebe, ki menijo, da se jim je zgodila krivica, ker načelo enakega obravnavanja zanje ni bilo uporabljeno, predložijo sodišču ali drugemu pristojnemu organu dejstva, iz katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije, tožena stranka mora dokazati, da ni bilo kršitve načela enakopravnosti.“

Nacionalna ureditev

- 13 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da načela glede razkritja dokumentov iz Order 57A rule 6(6) Circuit Court Rules ustrezajo načelom glede predložitve („discovery“) in pregleda („inspection“) dokumentov iz Order 32 Rules of the Circuit 2001-2006 in iz Order 31 Rules of the Superior Courts 1986, kakor so bila spremenjena.
- 14 V skladu s temi pravili se predlogu za predložitev dokumenta ugodi, kadar je mogoče dokazati, da je ta pomemben za vprašanja v sporu in zlasti da je nujen za pravično razsojo o zadevi.
- 15 Ne glede na to, da se dokument šteje za pomemben in nujen, se njegova predložitev zavrne, če gre za „privilegiran“ ali zaupen dokument.
- 16 V primeru kolizije med pravico do zagotovitve predložitve dokumenta na eni strani in dolžnostjo varovanja zaupnosti ali priznavanja druge obveznosti ali pravice, ki temu nasprotuje, na drugi strani, mora nacionalno sodišče, ki mu je predložen spor, tehtati med naravo vloženega predloga in stopnjo zatrjevane zaupnosti na eni strani ter javnim interesom do popolnega razkritja v okviru izvrševanja sodne oblasti na drugi strani.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 17 P. Kelly je kvalificirani učitelj, ki prebiva v Dublinu.
- 18 UCD je visokošolska izobraževalna ustanova. V študijskem obdobju od leta 2002 do leta 2004 je ponujala izobraževalni program, imenovan „Masters degree in Social Science (Social Worker) mode A“ (magistrski naziv s področja družbenih ved (socialni delavec) vrsta A).
- 19 P. Kelly je 23. decembra 2001 na UCD vložil pisno vlogo za sprejetje na omenjeni program v navedenem obdobju. Po opravljenem postopku izbire prijaviteljev je bil z dopisom z dne 15. marca 2002 obveščen, da njegova vloga ni bila sprejeta.
- 20 Ker s to odločitvijo ni bil zadovoljen, je aprila 2002 pri Director of the Equality Tribunal vložil uradno pritožbo zaradi diskriminacije na podlagi spola, v kateri je navajal, da je bil bolj kvalificiran od najslabše kvalificirane ženske, ki je bila sprejeta v navedeni izobraževalni program.
- 21 Equality Officer, ki mu je Director of the Equality Tribunal naložil preiskavo v zvezi s pritožbo P. Kellyja, je 2. novembra 2006 izdal odločbo, v kateri je ugotovil, da pritožnik ni *prima facie* dokazal obstoja diskriminacije zaradi spola. P. Kelly je zoper to odločbo vložil pritožbo na Circuit Court (okrožno sodišče).

- 22 Poleg tega je P. Kelly 4. januarja 2007 na podlagi Order 57A rule 6(6) Circuit Court Rules na Circuit Court vložil predlog, naj UCD predloži kopije dokumentov, ki so bili navedeni v tem predlogu („disclosure“, v nadaljevanju: predlog za razkritje). Ta predlog se je nanašal na predložitev kopij obdržanih prijavnih obrazcev, dokumentov, ki so bili tem obrazcem priloženi ali vanje vključeni, ter „točkovnikov“ kandidatov, katerih prijavnih obrazci so bili obdržani.
- 23 Predsednik Circuit Court je s sklepom z dne 12. marca 2007 predlog za razkritje zavrnil. P. Kelly je zoper ta sklep 14. marca istega leta vložil pritožbo na High Court.
- 24 Poleg tega je P. Kelly 23. aprila 2007 na High Court vložil predlog, naj to sodišče Sodišču Evropskih skupnosti predloži predlog za sprejetje predhodne odločbe. High Court je 14. marca 2008 ocenilo, da je bil tak predlog preuranjen, saj še ni odločilo o vprašanju, ali je mogoče dostop do zadevnih dokumentov odobriti na podlagi nacionalnega prava. Po obravnavi tega vprašanja je High Court odločilo, da na podlagi zadevnega nacionalnega prava UCD ni dolžna razkriti nespremenjenih dokumentov, katerih predložitev je zahteval P. Kelly.
- 25 Ker je High Court dvomilo o tem, ali je zavrnitev predloga za razkritje v skladu s pravom Unije, je prekinilo odločanje in Sodišču predložilo ta vprašanja za predhodno odločanje:

„1. Ali daje člen 4(1) Direktive 97/80 [...] prijavitelju za program poklicnega usposabljanja, ki meni, da mu je bil zavrnjen dostop do poklicnega usposabljanja, ker se zanj ni uporabilo načelo enakega obravnavanja, pravico do informacij

o kvalifikacijah preostalih prijaviteljev za sporni program in zlasti prijaviteljev, ki jim dostop do poklicnega usposabljanja ni bil zavržen, tako da lahko prijavitelj predloži sodišču ali drugemu pristojnemu organu dejstva, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije?

2. Ali daje člen 4 Direktive 76/207 [...] prijavitelju za program poklicnega usposabljanja, ki meni, da mu je bil zavržen dostop do poklicnega usposabljanja, na podlagi enakih meril in da je bil pri dostopu do poklicnega usposabljanja diskriminiran, na podlagi spola, pravico do informacij, ki jih ima izvajalec programa, glede kvalifikacij preostalih prijaviteljev za sporni program in zlasti prijaviteljev, ki jim dostop do poklicnega usposabljanja ni bil zavržen?

3. Ali daje člen [1, točka 3,] Direktive 2002/73 [...], ki prepoveduje, neposredno ali posredno diskriminacijo zaradi spola pri dostopu do poklicnega usposabljanja, prijavitelju za program poklicnega usposabljanja, ki trdi, da je bil pri dostopu do poklicnega usposabljanja diskriminiran, na podlagi spola, pravico do informacij, ki jih ima izvajalec programa, glede kvalifikacij preostalih prijaviteljev za sporni program in zlasti prijaviteljev, ki jim dostop do poklicnega usposabljanja ni bil zavržen?

4. Ali je narava obveznosti iz člena 267(3) PDEU drugačna v državi članici s kontraktornim pravnim sistemom (v nasprotju z inkvizitornim), in če je, kako?

5. Ali lahko na upravičenje do informacij na podlagi prej omenjenih direktiv vpliva izvajanje nacionalne zakonodaje ali zakonodaje [Unije] s področja zaupnosti?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- ²⁶ S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(1) Direktive 97/80 razlagati tako, da prijavitelju za program poklicnega usposabljanja, ki meni, da mu je bil dostop do tega programa zavrnen zaradi nespoštovanja načela enakega obravnavanja, daje pravico do dostopa do informacij organizatorja tega izobraževanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to izobraževanje, zato da bi lahko dokazal „dejstva, na podlagi katerih se lahko sklepa na neposredno ali posredno diskriminacijo“ v skladu s to določbo.

Trditve strank

- ²⁷ P. Kelly zatrjuje, da člen 4(1) Direktive 97/80 osebi, ki meni, da se ji je zgodila krivica, ker načelo enakega obravnavanja zanjo ni bilo uporabljeno, daje pravico dostopa do informacij, ki – če to načelo zanjo neupravičeno ni bilo uporabljeno – dokazujejo ali pomagajo pri dokazovanju dejstev, na podlagi katerih se lahko sklepa na neposredno ali posredno diskriminacijo, pred sodiščem ali drugim pristojnim nacionalnim organom. Za prijavitelja za program poklicnega usposabljanja, ki meni, da se mu je zgodila

krivica, zato ker se v njegovem primeru navedeno načelo ni spoštovalo, to zajema informacije o kvalifikacijah drugih prijaviteljev.

- 28 Nemška vlada meni, da besedilo člena 4(1) Direktive 97/80 ne vsebuje nobene navedbe glede podelitve pravice do informacij. Ta določba, kot navajata tudi UCD in Evropska komisija, naj bi namreč urejala pogoje, pod katerimi se dokazno breme prevale s tožeče stranke na toženo. Po njihovem mnenju se taka prevalitev zgodi le, kadar prijavitelj predhodno dokaže dejstva, na podlagi katerih se lahko sklepa na neposredno ali posredno diskriminacijo.

Presoja Sodišča

- 29 Direktiva 97/80 v členu 4(1) določa, da države članice sprejmejo ukrepe, potrebne v skladu z njihovimi nacionalnimi pravosodnimi sistemi za zagotovitev, da kadar osebe, ki menijo, da se jim je zgodila krivica, ker načelo enakega obravnavanja zanje ni bilo uporabljeno, predložijo sodišču ali drugemu pristojnemu organu dejstva, iz katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije, mora tožena stranka dokazati, da ni bilo kršitve navedenega načela (glej sodbo z dne 10. marca 2005 v zadevi Nikoloudi, C-196/02, ZOdl., str. I-1789, točka 68).
- 30 Tako mora oseba, ki meni, da se ji je zgodila krivica, ker načelo enakega obravnavanja zanje ni bilo uporabljeno, najprej dokazati dejstva, na podlagi katerih se lahko sklepa

na neposredno ali posredno diskriminacijo. Le če dokaže taka dejstva, tožena stranka potem dokazuje, da ni bilo kršitve načela prepovedi diskriminacije.

- 31 V zvezi s tem je iz uvodne izjave 13 Direktive 97/80 razvidno, da je presoja dejstev, na podlagi katerih se lahko sklepa na neposredno ali posredno diskriminacijo, v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso stvar nacionalnih sodnih ali drugih pristojnih organov.
- 32 Zato mora predložitveno sodišče oziroma drug pristojni irski organ v skladu z irskim pravom in/ali nacionalno prakso presoditi, ali je P. Kelly dokazal dejstva, na podlagi katerih se lahko sklepa na neposredno ali posredno diskriminacijo.
- 33 Vendar je treba poudariti, da je v skladu s členom 1 Direktive 97/80 cilj te direktive zagotoviti večjo učinkovitost ukrepov, ki jih sprejmejo države članice za izvajanje načela enakega obravnavanja, da bi vsem osebam, ki menijo, da se jim je zgodila krivica, ker niso bile obravnavane skladno z načelom enakega obravnavanja, omogočile, da uveljavijo svoje pravice v sodnem postopku po uveljavljanju pravic pred morebitnim drugim pristojnim organom.
- 34 Zato kljub temu, da člen 4(1) te direktive osebi, ki meni, da se ji je zgodila krivica, ker načelo enakega obravnavanja zanjo ni bilo uporabljeno, ne daje posebne pravice do dostopa do informacij, zato da bi lahko v skladu s to določbo dokazala „dejstva, iz katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije“, ni

mogoče izključiti, da lahko zavrnitev tožene stranke v okviru dokazovanja takih dejstev, da predloži informacije, ogrozi doseganje cilja te direktive in lahko med drugim tej določbi odvzame polni učinek.

- 35 V zvezi s tem je treba opozoriti, da države članice ne smejo uporabiti zakonodaje, ki lahko ogroža uresničitev ciljev, ki jim sledi direktiva, in tej odvzame polni učinek (glej sodbo z dne 28. aprila 2011 v zadevi El Dridi, C-61/11 PPU, ZOdl., str. I-3015, točka 55).
- 36 V skladu z drugim in tretjim pododstavkom člena 4(3) PEU namreč države članice med drugim „sprejemajo vse splošne ali posebne ukrepe, potrebne za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz Pogodb ali aktov institucij Unije,“ in „se vzdržijo vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili uresničevanje ciljev Unije,“ vključno s tistimi, ki jim sledijo direktive (glej zgoraj navedeno sodbo El Dridi, točka 56).
- 37 V tem primeru pa je iz predložitvene odločbe razvidno, da je UCD, čeprav je predsednik Circuit Court zavrnil predlog P. Kellyja za razkritje dokumentov, ponudila, da P. Kellyju predloži del informacij, ki jih je zahteval, česar on ne prereka.
- 38 Zato je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4(1) Direktive 97/80 razlagati tako, da prijavitelju za poklicno usposabljanje, ki meni, da mu je bil dostop do tega usposabljanja zavrnen zaradi nespoštovanja načela enakega obravnavanja, ne daje pravice do dostopa do informacij, ki jih ima organizator tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, zato da bi lahko v skladu s to določbo dokazal „dejstva, iz katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije“.

- 39 Vendar ni mogoče izključiti, da lahko zavrnitev predložitve informacij s strani tožene stranke v okviru dokazovanja takih dejstev ogrozi doseganje cilja te direktive in tako zlasti členu 4(1) te direktive odvzame polni učinek. Predložitveno sodišče preveri, ali je tako v zadevi v glavni stvari.

Drugo in tretje vprašanje

- 40 Z drugim in tretjim vprašanje, ki ju je treba obravnavati skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4 Direktive 76/207 oziroma člen 1, točka 3, Direktive 2002/73 razlagati tako, da dajeta prijavitelju za poklicno usposabljanje pravico do dostopa do informacij organizatorja tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, bodisi kadar ta prijavitelj meni, da ni imel dostopa do tega usposabljanja v skladu z enakimi merili kakor drugi prijavitelji in da je bil žrtev diskriminacije zaradi spola, kot je določeno v navedenem členu 4, bodisi kadar trdi, da je bil pri dostopu do poklicnega usposabljanja diskriminiran na podlagi spola, kot je določeno v navedenem členu 1, točka 3.

Trditve strank

- 41 P. Kelly trdi, da člen 4 Direktive 76/207 in člen 1, točka 3, Direktive 2002/73 tistemu, ki meni, da mu je bil dostop do poklicnega usposabljanja zavrnjen zaradi diskriminacije na podlagi spola, dajeta pravico, da pridobi informacije o kvalifikacijah drugih prijaviteljev za zadevno poklicno usposabljanje.

- 42 Nemška vlada in Komisija zatrjujeta, da sta zadevni določbi materialnopravni določbi glede prepovedi diskriminacije zaradi spola in ne zadevata vprašanj postopkovnih pravil. Trdita, da besedilo teh določb ni dovolj konkretno, da bi bilo mogoče šteti, da iz njiju izhaja pravica do izvedbe določenega ukrepa, kot je pravica do informacij.

Presoja Sodišča

- 43 Iz besedila člena 4 Direktive 76/207 oziroma člena 1, točka 3, Direktive 2002/73 ne izhaja, da ima prijavitelj za poklicno usposabljanje pravico do dostopa do informacij organizatorja tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje.
- 44 Člen 4(c) Direktive 76/207 namreč določa, da uporaba načela enakega obravnavanja glede dostopa do vseh vrst in ravni poklicnega usposabljanja pomeni, da države članice sprejmejo ukrepe za to, da je poklicno usposabljanje brez poseganja v svobodo, ki jo nekatere države članice zagotavljajo nekaterim zasebnim izobraževalnim ustanovam, dostopno na podlagi enakih meril in na istih ravneh brez diskriminacije na podlagi spola.
- 45 Člen 1, točka 3, Direktive 2002/73 pa določa, da uporaba načela enake obravnave pomeni, da v javnem ali zasebnem sektorju, vključno z javnimi organi, ni nikakršne neposredne ali posredne diskriminacije zaradi spola v zvezi z dostopom do vseh vrst in vseh ravni poklicnega svetovanja, poklicnega usposabljanja, poklicnega izpopolnjevanja in prekvalifikacije, vključno s praktičnimi delovnimi izkušnjami. V ta namen

države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se razveljavijo vsi zakoni in drugi predpisi, ki so v nasprotju z načelom enake obravnave.

⁴⁶ Namen teh določb je udejanjanje uporabe načela enakega obravnavanja glede dostopa do izobraževanja, vendar v skladu s členom 288, tretji odstavek, PDEU nacionalnim organom – kar zadeva oblike in metode – prepuščata pristojnost pri sprejetju potrebnih ukrepov za zagotovitev, da se razveljavijo „vsi zakoni in drugi predpisi“, ki so v nasprotju z načelom enake obravnave.

⁴⁷ Tako iz teh določb ni mogoče sklepati na posebno obveznost, ki naj bi prijavitelju za poklicno usposabljanje omogočila dostop do informacij glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje.

⁴⁸ Zato je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4 Direktive 76/207 oziroma člen 1, točka 3, Direktive 2002/73 razlagati tako, da prijavitelju za poklicno usposabljanje ne dajeta pravice do dostopa do informacij organizatorja tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, bodisi kadar ta prijavitelj meni, da ni imel dostopa do tega usposabljanja v skladu z enakimi merili kakor drugi prijavitelji in da je bil žrtev diskriminacije zaradi spola, kot je določeno v navedenem členu 4, bodisi kadar trdi, da je bil pri dostopu do poklicnega usposabljanja diskriminiran na podlagi spola, kot je določeno v navedenem členu 1, točka 3.

Peto vprašanje

- 49 S petim vprašanjem, ki ga je treba obravnavati pred četrtem, predložitveno sodišče sprašuje, ali lahko na pravico do informacij na podlagi direktiv 76/207, 97/80 in 2002/73 vplivajo pravila Unije ali nacionalna pravila, ki urejajo zaupnost.
- 50 Glede na odgovor na prva tri vprašanja, in ker v postopku iz člena 267 PDEU Sodišče ni pristojno za razlago nacionalnega prava, saj je to naloga izključno predložitvenega sodišča (glej sodbi z dne 7. septembra 2006 v zadevi Marrosu in Sardino, C-53/04, ZOdl., str. I-7213, točka 54, in z dne 18. novembra 2010 v združenih zadevah Georgiev, C-250/09 in C-268/09, ZOdl., str. I-11869, točka 75), je treba peto vprašanje razumeti tako, da predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali lahko na morebitno pravico do sklicevanja na eno od direktiv, navedenih v prvih treh vprašanjih, zaradi dostopa do informacij organizatorja poklicnega usposabljanja glede kvalifikacij prijaviteljev za to usposabljanje vplivajo pravila prava Unije na področju zaupnosti.

Trditve strank

- 51 P. Kelly trdi, da na pravico, ki jo daje pravno zavezujoč akt Unije, vključno z direktivo, kot je opredeljena v členu 288, tretji odstavek, PDEU, lahko vpliva le drug pravno zavezujoči akt Unije, in ne nacionalna zakonodaja ali njeni izvedbeni predpisi.

- 52 UCD in nemška vlada menita, da je treba na to vprašanje odgovoriti zgolj podredno, saj pravica do informacij, kot jo opisuje pritožnik v postopku v glavni stvari, na podlagi člena 4 Direktive 76/207 in člena 1, točka 3, Direktive 2002/73 ne obstaja. Če bi Sodišče vseeno presodilo, da ti določbi P. Kellyju dajeta tako pravico, navajata, da zaupnost, ki je pojem, ki ga pravo Unije priznava in je zajet v več aktih prava Unije, prevlada nad to pravico do informacij.

Presoja Sodišča

- 53 Najprej je treba opozoriti, da je Sodišče v točki 38 te sodbe presodilo, da člen 4(1) Direktive 97/80 prijavitelju za poklicno usposabljanje, ki meni, da mu je bil dostop do tega usposabljanja zavrnen zaradi nespoštovanja načela enakega obravnavanja, ne daje pravice do dostopa do informacij, ki jih ima organizator tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, zato da bi lahko v skladu s to določbo dokazal „dejstva, iz katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije“.
- 54 Vendar je v točki 39 te sodbe presodilo tudi, da ni mogoče izključiti, da lahko zavrnitev predložitve informacij s strani tožene stranke v okviru dokazovanja takih dejstev ogrozi doseganje cilja Direktive 97/80 in tako zlasti členu 4(1) te direktive odvzame polni učinek.
- 55 Pri presoji takih okoliščin morajo nacionalna sodišča ali drugi pristojni organi upoštevati pravila o zaupnosti iz aktov prava Unije, kot sta Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi

osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, str. 31) in Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, str. 37), kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2009/136/ES z dne 25. novembra 2009 (UL L 337, str. 11). Varstvo osebnih podatkov je določeno tudi v členu 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

- 56 Zato je treba na peto vprašanje odgovoriti, da če bi se prijavitelj za poklicno usposabljanje lahko skliceval na Direktivo 97/80 za dostop do informacij organizatorja tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, lahko na to pravico do dostopa vplivajo pravila prava Unije na področju zaupnosti.

Četrto vprašanje

- 57 S četrtem vprašanjem predložitveno sodišče sprašuje, ali se obveznost iz člena 267, tretji odstavek, PDEU razlikuje glede na to, ali v zadevni državi članici obstaja kontradiktorni ali inkvizitorni pravni sistem, in če se, kako.

Trditve strank

- 58 P. Kelly navaja, da je obveznost nacionalnega sodišča, ki odloča v okviru kontradiktornega pravnega sistema, da Sodišču predloži vprašanja za predhodno odločanje, širša od obveznosti sodišča države članice z inkvizitornim pravnim sistemom, saj v kontradiktornem pravnem sistemu stranke, in ne sodišče, narekujejo obliko, vsebino in

ritem postopka. Zato v tem pravnem sistemu nacionalno sodišče ne sme vsebinsko spremeniti vprašanja stranke ali Sodišču predložiti svojega mnenja glede načina obravnave vprašanja.

- 59 UCD, nemška vlada in Komisija zagovarjajo stališče, da narava obveznosti iz člena 267, tretji odstavek, PDEU ni odvisna od posameznih značilnosti pravnih sistemov držav članic. Poleg tega naj bi iz sodbe z dne 6. oktobra 1982 v zadevi Cilfit in drugi (283/81, Recueil, str. 3415) izhajalo, da nacionalno sodišče odloči, ali in po potrebi kako je treba zastaviti vprašanja za predhodno odločanje.

Presoja Sodišča

- 60 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da člen 267 PDEU vzpostavlja mehanizem predhodnega odločanja, katerega namen je preprečiti razlike pri razlagi prava Unije, ki ga morajo uporabiti nacionalna sodišča, hkrati pa poskuša to uporabo zagotoviti tako, da nacionalnemu sodišču da na voljo sredstvo za rešitev težav, ki bi jih lahko povzročila zahteva, da se pravu Unije zagotovi polni učinek v okviru pravosodnih sistemov držav članic (glej v tem smislu mnenje 1/09 z dne 8. marca 2011, ZOdl., str. I-1137, točka 83 in navedena sodna praksa).
- 61 Člen 267 PDEU namreč daje nacionalnim sodiščem možnost in glede na okoliščine določa obveznost predloga za predhodno odločanje, če sodnik bodisi po uradni dolžnosti bodisi na predlog strank ugotovi, da temelj spora obsega vprašanje, navedeno v prvem odstavku tega člena. Iz tega izhaja, da imajo nacionalna sodišča najširšo diskrecijsko pravico glede predložitve vprašanja Sodišču, če ugotovijo, da se v zadevi, o kateri odločajo, pokažejo vprašanja glede razlage ali presoje veljavnosti določb prava Skupnosti, glede katerih morajo odločiti (glej zlasti sodbi z dne 16. decembra 2008 v zadevi Cartesio, C-210/06, ZOdl., str. I-9641, točka 88, in z dne 22. junija

2010 v združenih zadevah Melki in Abdeli, C-188/10 in C-189/10, ZOdl., str. I-5667, točka 41).

- 62 Poleg tega je Sodišče že presodilo, da ureditev, ki jo člen 267 PDEU določa za zagotovitev enotne razlage prava Skupnosti v državah članicah, vzpostavlja neposredno sodelovanje med Sodiščem in nacionalnimi sodišči v okviru postopka, ki ne poteka na predlog strank (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo *Cartesio*, točka 90).
- 63 V zvezi s tem predlog za sprejetje predhodne odločbe temelji na izmenjavi mnenj med sodišči, njegova vložitev pa je v celoti odvisna od tega, kako navedeno sodišče presodi pomembnost in nujnost tega predloga (zgoraj navedena sodba *Cartesio*, točka 91).
- 64 Zato ob tem, da nacionalno sodišče presodi, ali je razlaga pravila prava Unije potrebna za to, da lahko odloči o sporu, ki mu je predložen, in sicer ob upoštevanju mehanizma postopka iz člena 267 PDEU, to sodišče tudi odloči, kako se oblikujejo ta vprašanja.
- 65 Čeprav lahko omenjeno sodišče pozove stranke v sporu, ki mu je predložen, naj mu predlagajo vprašanja, ki bi jih lahko sprejelo kot vprašanja za predhodno odločanje, pa nazadnje samo odloči tako glede oblike kakor vsebine teh vprašanj.

- 66 Zato je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da se obveznost iz člena 267, tretji odstavek, PDEU ne razlikuje glede na to, ali je v zadevni državi članici kontradiktoren ali inkvizitoren pravni sistem.

Stroški

- 67 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Člen 4(1) Direktive Sveta 97/80/ES z dne 15. decembra 1997 o dokaznem bremenu v primerih diskriminacije zaradi spola je treba razlagati tako, da prijavitelju za poklicno usposabljanje, ki meni, da mu je bil dostop do tega usposabljanja zavrnil zaradi nespoštovanja načela enakega obravnavanja, ne daje pravice do dostopa do informacij, ki jih ima organizator tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, zato da bi lahko v skladu s to določbo dokazal „dejstva, iz katerih je mogoče sklepati, da je prišlo do neposredne ali posredne diskriminacije“.**

Vendar ni mogoče izključiti, da lahko zavrnitev predložitve informacij s strani tožene stranke v okviru dokazovanja takih dejstev ogrozi doseganje cilja te

direktive in tako zlasti temu členu 4(1) odvzame polni učinek. Predložitveno sodišče preveri, ali je tako v zadevi v glavni stvari.

2. Člen 4 Direktive Sveta 76/207/EGS z dne 9. februarja 1976 o izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnega usposabljanja in napredovanja ter delovnih pogojev oziroma člen 1, točka 3, Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2002/73/ES z dne 23. septembra 2002 o spremembi Direktive 76/207 je treba razlagati tako, da prijavitelju za poklicno usposabljanje ne dajeta pravice do dostopa do informacij organizatorja tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, bodisi kadar ta prijavitelj meni, da ni imel dostopa do tega usposabljanja v skladu z enakimi merili kakor drugi prijavitelji in da je bil žrtev diskriminacije zaradi spola, kot je določeno v navedenem členu 4, bodisi kadar trdi, da je bil pri dostopu do poklicnega usposabljanja diskriminiran na podlagi spola, kot je določeno v navedenem členu 1, točka 3.

3. Če bi se prijavitelj za poklicno usposabljanje lahko skliceval na Direktivo 97/80 za dostop do informacij organizatorja tega usposabljanja glede kvalifikacij drugih prijaviteljev za to usposabljanje, lahko na to pravico do dostopa vplivajo pravila prava Unije na področju zaupnosti.

4. Obveznost iz člena 267, tretji odstavek, PDEU se ne razlikuje glede na to, ali je v zadevni državi članici kontradiktoren ali inkvizitoren pravni sistem.

Podpisi